

PROJEKT-RAPPORT
Stiftelsen Ansvar för Framtiden
BØLGELÆNGDE 2009
(DRIFT, FEED BACK OG JUSTERING)

Diarienummer 2008-054

Projektansvarlig Hasse Schneidermann

NordANs overordnede målsætning

Takket være bidrag fra SAFF har NordAN i 2009 styrket de frivillige organisationers samfundsmæssige bidrag til udvikling og innovativ nytænkning med hensyn til en forstærket politisk indsats for en vidensbaseret og solidarisk alkohol- og narkotikapolitik med udgangspunkt i de særlige problemstillinger man finder i den nordiske alkohol- og narkotikakultur og i nærområderne landene rundt om Østersøen.

NordAN har i 2009 forfulgt netværkets dobbelte opgave

1) At skabe forum for bestyrelsens målrettede primært regionale alkohol- og narkotikapolitisk arbejde - idet, det er de politiske diskussioner, der afgør netværkets daglige aktiviteter

2) At skabe mødeplads for den brede medlemsbasis - idet det er den brede medlemsbasis i medlemslandene, der giver NordAN og vægt bag de besluttede målrettede politiske aktiviteter.

Styrket, effektivt sekretariat og politiske diskussioner på bestyrelsesmøder

I forlængelse af vedtagne prioriteringer og handlingsplan er det i 2009 lykkedes at konsolidere og effektivisere sekretariatsfunktion med godt samarbejde mellem sekretær, formand og bestyrelse. De ordinære bestyrelsesmøder har været afholdt i sekretariatet i København og har været effektive, målrettede og udviklende.

Strategi, realistisk udviklingszoner & handlingsplaner

År 2009 repræsenterer et gennembrud for udvikling af **medlemsdemokratiet**; idet medlemskredsen - i forlængelse af diskussioner i Tallinn 2008 - på en ekstraordinær generalforsamling i februar 2009 vedtog en **strategisk prioritering** af netværkets arbejde i form af målrettede politiske aktiviteter i den nordlige dimension og imødegåelse af interne organisatoriske svagheder, herunder særligt udvikling af en narkotikapolitisk platform. Mødet vedtog ligeledes en **demokratisk valgprocedure**, der sikrer at alle medlemslande i fremtiden bliver repræsenteret i bestyrelsen og at netværkets arbejdsprog i er engelsk. Man vedtog yderligere en konkret **handlingsplan** for året 2009.

Medlemskampagne og udvikling af medlemsdemokrati

I forbindelse med arbejdet på at virkeliggøre den nye valgprocedure med krav om repræsentation fra alle medlemslande, udpegedes en **valgkomite**, der både har haft løbende tæt kontakt med medlemskredsen og med enkeltpersoner og organisationer i de tre baltiske lande, undervejs med at etablere et tættere baltisk netværk af eksperter og repræsentanter for NGOer under navnet **Baltic Tobacco and Alcohol Control Coalition** med afdelinger i hvert land. På årsmødet i Helsinki i oktober blev denne koalition, såvel som dets nationale afdelinger optaget som medlemmer og repræsentanter fra de tre afdelinger valgt til bestyrelsen, som repræsentanter fra de baltiske lande.

Proaktiv alkoholpolitisk netværksarbejde & udvikling af vidensbasis

Siden NordAN årsmødet i 2007 vedtog en alkoholpolitisk platform, der angiver retningen af NordANs alkoholpolitik har netværket været særdeles aktiv på området og i stadig tættere kontakt med de europæiske og globale processer, der har betydning for alkoholpolitikken i regionen:

I forhold til **EUs Alcohol and Health Forum** har NordAN afleveret første rapport om arbejdet i forlængelse af vores "commitment" og i øvrigt deltaget i 3 møder i Bruxelles med fokus på at modargumentere alkohol industrien i forbindelse med det videnskabelige udvalgets rapporter om pris, markedsføring og forebyggende sundhedskampagner o.a. NordAN er fortsat associeret medlem af **Eurocare** og var repræsenteret både på generalforsamling i juni 2009 i Stockholm, netværkets halvårsmøde og i øvrigt på AHF formøder for Eurocare medlemmer. NordAN blev inviteret ind i det videnskabelige udvalg der skal være med til at planlægge den fjerde Europæiske Alkohol-konference "From capacity to Action", som skal afholdes i juni 2010 i Bruxelles ligesom Eurocare var medarrangør af NordAN seminaret "When Parent Drink" i forbindelse med den svenske EU formandskabs ekspertkonference.

NordAN deltog som oplægsholder i **Alcohol Policy Network** konferencen i Stockholm i juni 2009 hvor formanden informerede om NordANs alkoholpolitik og det nordlige dimension perspektiv.

NordAN har tæt kontakt **WHO's europæiske regional kontor** i København ansvarlig for alkohol problemer og har bl.a. deltaget i fælles møde mellem kontoret, Eurocare og NordAN.

NordANs samarbejde med **Global Alcohol Policy Alliance (GAPA)** betød væsentlige fremskridt i 2009. Vi kom i tættere kontakt med udvikling af verdenssundheds organisationen WHO's globale strategi. NordAN har således deltaget aktivt i høringsprocessen idet vi i 2008 indsendte notat baseret den alkoholpolitiske platform og gennem 2009 løbende har bidraget ned indlæg i flere internationale e-baserede netværk bl.a. **NGO Alliance for a Global Strategy** og i diverse e-diskussioner bla.a. vedr. millennium udviklings målene.

Tættere på regionale politiske beslutningsprocesser

NordANs miniseminarer i forbindelse med **Nordisk Råds** årlige sessioner er blevet en fast tilbagevendende begivenhed. I november 2008 skrev NordAN til EU kommissionen og stillede spørgsmål hvorvidt forslag om tilladelse af gårdsalg fra mindre producenter stred imod de skandinaviske landes monopolordninger – og tog efterfølgende dette tema op på årets miniseminar på Nordisk Råds Session i Stockholm.

NordANs samarbejde med **Nordisk Ministerråd** er i løbet af 2009 blevet formaliseret således at NordAN er fast repræsenteret på møder i rådets ekspertgruppe om alkohol og sundhed.

Via det stadig tættere samarbejde med Nordisk Råd, Nordisk Minister Råd og i øvrigt vores fortsatte faste repræsentation på møder med regionens embedsværk i SIHLWA alkohol ekspertgruppen – som er en del af samarbejdet **Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being** - er vi i tæt kontakt og kan påvirke de alkoholpolitiske processer i vort prioriterede geografiske område; "the Northern Dimension area".

Regionalt fokus på det særligt nordiske og regionale særegenhed

a) Politiske konferencer i Tallinn og Helsinki

Det er i de senere år lykkedes NordAN, via de årlige politiske konferencer, både at informere om udviklingen i den internationale alkohol- og narkotikapolitik og valgt temaer, der har sat ny politisk dagsorden: Konferencen i Tallinn 2008 blev under titlen **Harm to Others** gennemført med fokus på den sociale dimension af alkohol og narkotikaforbruget; mens dette års konference i Helsinki med titlen **Symbolism of alcohol and drinking**, primært fokuserede på alkoholindustriens brug af allerede eksisterende kulturelle myter og symboler i deres markeds føringspraksis.

b) Seminar om passiv drikning

Som en del af det svenske EU formandskab i andet halvår af 2009 arrangerede det svenske ministerium for sundhed- og sociale anliggender i samarbejde med EU kommissionen en **Ekspertkonference i Stockholm**. Parallelt med den officielle konference, blev en række NGO'er opfordret til at arrangere parallelle seminarer. I forlængelse af erfaringer fra Tallinn-konferencen 2008 tog NordAN initiativ til afholdelse af et miniseminar med titlen **When parents drink** om de problemer børn har, når deres forældre drikker. Seminaret introducerede begrebet **Passiv Drikning** og det blev arrangeret i samarbejde med **Eurocare** og **GAPA** vidner både om, hvor tæt samarbejdet mellem det regionale NordAN og de europæiske, globale netværk er blevet – og om NordAN ønske og stigende evne til at sætte et særligt nordisk fingeraftryk på den internationale politik.

Proaktiv narkotikapolitisk netværksarbejde & udvikling af vidensbasis

Mens der i folkesundhedsområdet hersker relativ enighed om alkoholpolitiske vidensbasis, er dette ikke tilfældet inden for det narkotikapolitiske område, hvilket har bevirket, at der også i NordANs medlemskreds har været forskellige opfattelser af hvilke tiltag, der bør fremmes politisk. I forlængelse af et tidligere udviklingsarbejde finansieret af Nordisk Ministerråd, der havde til formål at vække større interesse for narkotikapolitik i den frivillige sektor, foreslog NordAN i 2008 at ministerrådet finansierede et nyt udviklingsarbejde, hvor NordAN og de frivillige organisationer gik i spidsen for en rationel dialog om udvikling af helhedsorienteret narkotikapolitik i regionen.

I 2009 modtog NordAN et mindre beløb fra Nordisk Ministerråd til et pilot-projekt gjorde det muligt for netværket, dels at etablere et **narkotikapolitisk udvalg** der – i forlængelse af beslutning på ekstraordinær generalforsamling - skulle hjælpe bestyrelsen med at udarbejde et forslag til en ny **narkotikapolitisk platform**, der kunne vedtages på årsmødet i Helsingfors oktober 2009. Deltagerne mødtes en enkelt gang i Stockholm i juni og diskuterede ellers via e-mail indtil et forslag kunne fremsendes forud for bestyrelsesmøde i september. Efter en kort og hektisk medlemsdiskussion blev forslaget fra bestyrelsen vedtaget på årsmødet som planlagt. Tilskud fra NMR betød imidlertid også at NordAN kunne bidrage i en international Narkotika politisk konference i St. Petersborg 25. i juni 2009 arrangeret af the **Baltic NGO Network Against Drugs** og forberede, fremlægge og skaffe opslutning til forslag til **samarbejdsaftale** mellem de to netværk. I forlængelse af mødet i **St. Petersborg** blev medlemmer af NordANs narkotikapolitiske udvalg inviteret til at bidrage med flere oplæg på et stort anlagt narkotikapolitisk seminar i **Arkhangelsk** i oktober 2009, arrangeret i forbindelse med regionsregeringens udviklingsprojekt **Social Partnership against Drug Addiction - Preventing HIV / AIDS in North-West Russia**. På baggrund af dette narkotikapolitiske udviklingsarbejde har NordAN igen ansøgt om støtte fra NMR om bidrag til udvikling af NGO bidrag til narkotikaproblemer i den nordlige dimension.

NordANs problem er utilstrækkelige økonomiske ressourcer til daglig drift.

Ni år efter starten af NORDAN, tæller netværket 90 medlemsorganisationer. Netværksarbejdet har været en succes i den forstand, at vi i større grad bliver lyttet til og er involveret i nordisk-baltisk (og vestrussisk!) samarbejde inden for alkohol- og narkotikapolitik og at vores konferencer har været succesfulde mødesteder med vigtige temaer og gode diskussioner. I løbet af 2009 er NordANs kontakter både i de nordiske, baltiske lande og i de omkringliggende områder, blevet udvidet og intensiveret. Den nordisk-baltiske stemme er blevet hørt, også i Rusland, i det europæiske og globale samarbejde mellem NGO'er og i kontakt med internationale organisationer som WHO og EU. Behovet for en samlet og stærk netværk af frivillige organisationer i alkohol- og narkotika området i landene i den nordiske dimension er i dag større end nogensinde.

Fremmøde på begge NordANs generalforsamlinger viser, at der er en forståelse og stærk opbakning til dette arbejde fra vores medlemsorganisationer men den økonomiske støtte fra dem matcher ikke de senere års udvidede og intensiverede aktiviteter. Selv om generalforsamlingen i Reykjavik 2007 besluttede at indføre et minimums kontingent og samtidig understregede, at hvis medlemmerne ønskede at NordAN fortsætter sine aktiviteter med samme intensitet i fremtiden, skulle flere organisationer betale større frivillige bidrag er der stadig kun få organisationer, der gør dette. NordAN har derfor i de senere år været afhængig af driftsstøtte fra f.eks. Stiftelsen Ansvar for Framtiden (SAFF) og andre herunder Nordisk Ministerråd

De negative konsekvenser af denne udvikling har været at både bestyrelse og sekretariatet bruger uforholdsmæssig meget energi og tid på projekt-udvikling, fundraising, ansøgnings- og rapporteringsprocedurer, som der hæmmer det daglige netværksarbejde; både det interne administrative såvel som det politiske eksterne. I 2009 har det narkotikapolitiske projekt- og udviklingsarbejde samtidig betydet, at sekretariatet til tider har måttet prioritere arbejdet så det er gået ud over intern servicering af medlemmerne. Den udvidede og intensiverede aktivitet og informationsmængde har vanskeliggjort vedligeholdelse af hjemmesiden ligesom de planlagte nyhedsbreve fra netværket har været sporadiske og knyttet direkte til egne aktiviteter, møder, seminarer og konferencer.

Netop på grund af et projekt afslag fra netop Nordisk Ministerråd viste likviditetsrapporten midt på året, at man ikke havde tilstrækkelige driftsmidler til at kunne opretholde et sekretariat med en fuldtids ansat generalsekretær. De sidste måneder af 2009 har netværket derfor været nødt til at **sænke ambitionerne** yderligere.